

เจตมูลเพลิง

Indian leadwort, scarlet leadwort

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชื่อสามัญ: Indian Leadwort
Leadwort, Rosy
Leadwort, Fire Plant,
ชื่อวิทยาศาสตร์: *Plumbago indica* L.
ชื่อพ้องอื่นๆ: *Plumbago rosea* L.
วงศ์: PLUMBAGINACEAE
ถิ่นกำเนิด: เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เช่น ไทย มาเลเซีย ลาว กัมพูชา

จัดเป็นไม้พุ่มล้มลุกขนาดเล็ก มีอายุหลายปี มีความสูงของต้นประมาณ 1-1.5 เมตร ลำต้นมีลักษณะกลมเรียบ กิ่งอ่อนเป็นสีเขียวปนแดงและมีสีเขียวบริเวณข้อ

ใบเป็นใบเดี่ยวออกสลับกัน รูปไข่ ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกเชิงลด กลีบดอกสีแสดสด กลีบบางมี 5 กลีบ โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดเล็กๆ ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร ปลายแยกเป็น 5 แฉก ผลลักษณะเป็นฝักกลมทรงรียาว เป็นผลแห้งเมื่อแก่แตกตามร่องได้

ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ดและวิธีการปักชำกิ่ง เจริญเติบโตได้ดีในที่ร่มรำไร พื้นที่เนินสูง และไม่ชอบที่ชื้นแฉะ มีเขตการกระจายพันธุ์อยู่ในประเทศไทยเกือบทุกภาค สามารถพบได้ตามป่าดงดิบ ป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณทั่วไป

ประโยชน์/สรรพคุณ

ในรากเจตมูลเพลิงแดงมีสารพลัมบาจิน (plumbagin) ซึ่งมีคุณสมบัติต้านเชื้อจุลินทรีย์ หาก สัมผัสถูกผิวหนังจะทำให้ผิวหนังพุพอง เหมือนโดนไฟจึงได้ ชื่อว่า “เจตมูลเพลิง”

ในทางการแพทย์แผนไทยจัดเจตมูลเพลิงแดงเป็น ยารสร้อน ช่วยขับลม บำรุงธาตุ บำรุงเลือด แต่ไม่ควรใช้ในหญิงตั้งครรภ์เพราะอาจทำให้แท้งได้

เปลือกใช้เป็นยาฆ่าแมลงคาเรื่องเข้าหู ยอดอ่อน และใบใช้รับประทานเป็นผักสดได้ หรือนำมาใส่ ข้าวต้ม หรือนำไปปรุงเป็นอาหาร เช่น ทำแกงคั่ว แกงเผ็ด แกงเนื้อ เป็นต้น

